

SK

SK

SK

EURÓPSKA KOMISIA

Brusel, 29.9.2010
KOM(2010) 524 v konečnom znení
2010/0278 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY
o účinnom presadzovaní rozpočtového dohľadu v eurozóne

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

Svetová hospodárska a finančná kríza odhalila a prehĺbila potrebu intenzívnejšej koordinácie a lepšieho dohľadu nad hospodárskymi politikami v hospodárskej a menovej únii (HMÚ). Existujúce nástroje a metódy koordinácie a dohľadu umožnili EÚ zdolať krízu, ktorú by nijaký členský štát neprekonal sám. Európske inštitúcie a členské štáty reagovali rýchlo a naďalej sa spolu usilujú o zotavenie sa z krízy, ktorá v našej generácii nemá obdobu.

Tieto nedávne skúsenosti však takisto odhalili pretrvávajúce nedostatky a slabé stránky v súčasnom systéme koordinácie a existujúcich postupoch dohľadu. Podľa všeobecného názoru je naliehavo potrebné posilniť rámec HMÚ s cieľom upevniť makroekonomickú stabilitu a udržateľnosť verejných financií, ktoré sú predpokladom trvalého výkonu a rastu zamestnanosti.

Kríza radikálne zmenila priaznivé hospodárske a finančné podmienky, ktoré prevládali do roku 2007, a opäť jasne ukázala, že neočakávaný zisk akumulovaný v dobrom období sa dostatočne nevyužil na vytvorenie priestoru na účelný postup v zlom období. Vo väčšine členských štátov bude nevyhnutná rozsiahla konsolidácia s cieľom znížiť verejný dlh. Je to o to naliehavejšie, že európske spoločnosti a hospodárstva čelia vplyvu starnutia obyvateľstva, čo spôsobí ďalší tlak na ponuku práce a verejné financie. Pre väčšinu krajín je veľmi dôležité znížiť úroveň zadlženia vzhľadom na jej negatívny vplyv na hospodárske stimuly a rast prostredníctvom vyšších daní a rizikových prémieí.

Hlavným nástrojom koordinácie a dohľadu v oblasti fiškálnej politiky je Pakt o stabilite a raste, ktorým sa vykonávajú ustanovenia o rozpočtovej disciplíne uvedené v zmluve. Posilňovanie paktu je dôležité tak na zvýšenie dôveryhodnosti schválenej koordináčnej fiškálnej stratégie na prekonanie krízy, ako aj na zabránenie opakovaniu minulých chýb. Cieľom súboru aktuálne predkladaných návrhov je posilniť pakt prostredníctvom: i) zlepšenia jeho ustanovení na základe skúseností najmä z krízy; ii) poskytnutia účinnejších nástrojov presadzovania; a iii) jeho doplnenia o ustanovenia o vnútroštátnych fiškálnych rámcoch. Tento súbor opatrení je súčasťou všeobecnejšej reformy hospodárskej správy pod záštitou stratégie Európa 2020, ktorá obsahuje návrhy na riešenie makroekonomických nerovnováh prostredníctvom prísnejšieho dohľadu vrátane výstražného mechanizmu a mechanizmu sankcií. Rôzne línie koordinácie hospodárskej politiky vrátane dohľadu nad štrukturálnymi reformami je potrebné začleniť do nového cyklu dohľadu, tzv. európskeho semestra, ktorý spojí súčasné procesy v rámci Paktu o stabilite a raste a všeobecných usmernení pre hospodárske politiky vrátane súčasného predloženia programov stability a konvergenčných programov a vnútroštátnych programov reforiem.

2. VÝSLEDKY KONZULTÁCIÍ SO ZÚČASTNENÝMI STRANAMI

Základné črty súčasných návrhov oznámila Komisia v dvoch oznámeniach: Posilňovanie koordinácie hospodárskej politiky z 12. mája 2010 a Prehľbovanie koordinácie hospodárskej politiky pre stabilitu, rast a pracovné miesta – nástroje silnejšej správy ekonomických záležitostí EÚ z 30. júna 2010. Tým, že sa Komisia rozhodla pre formálne oznámenie, chcela preukázať svoj záväzok posilniť dialóg s členskými štátmi, Európskym parlamentom a všetkými zúčastnenými stranami a zároveň predložiť konkrétne návrhy činností.

V júni 2010 sa Európska Rada dohodla, že je naliehavo nevyhnutné posilniť koordináciu našich hospodárskych politík. Táto dohoda zahŕňala predovšetkým zamerania na PSR a rozpočtový dohľad. Európska rada sa dohodla najmä na: i) posilnení preventívnych aj nápravných častí PSR vrátane uplatnenia sankcií a náležitého zohľadňovania špecifickej situácie členských štátov eurozóny; ii) nevyhnutnosti dať v rámci rozpočtového dohľadu oveľa dôležitejšiu úlohu úrovni a vývinu dlhu a celkovej udržateľnosti; iii) zabezpečení, aby všetky členské štáty mali vnútroštátne rozpočtové pravidlá a strednodobé rozpočtové rámce v súlade s PSR; iv) zabezpečení kvality štatistických údajov.

Európska rada vyzvala osobitnú skupinu pre správu ekonomických záležitostí, ktorej predsedá predseda Európskej rady a ktorá bola zriadená v marci 2010, a Komisiu, aby uvedené zamerania rýchlo ďalej rozvinuli a zabezpečili ich funkčnosť. Medzi Komisiou a osobitnou skupinou vznikol konštruktívny vzťah. Komisia prispela k práci osobitnej skupiny prostredníctvom uvedených oznámení a príspevkov ad hoc.

3. PRÁVNE PRVKY NÁVRHU

Právny základ PSR je ustanovený v článkoch 121 a 126 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. PSR sa skladá z: nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii (označované ako preventívna časť); nariadenia Rady (ES) č. 1467/97 zo 7. júla 1997 o urýchlňovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku (označované ako nápravná časť); a rezolúcie Európskej rady zo 17. júna 1997 o Pakte o stabilite a raste. Uvedené nariadenia boli zmenené a doplnené v roku 2005 nariadením (ES) č. 1055/2005 a nariadením (ES) č. 1056/2005 a doplnené správou Rady z 20. marca 2005 s názvom „Zlepšenie vykonávania Paktu o stabilite a raste“. V súčasných návrhoch sa žiadajú ďalšie zmeny a doplnenia nariadení (ES) č. 1466/97 a (ES) č. 1467/97. Ďalšie nástroje na presadzovanie sú navrhnuté v novom nariadení Európskeho parlamentu a Rady o účinnom presadzovaní rozpočtového dohľadu v eurozóne na základe článku 136 zmluvy spolu s článkom 121 ods. 6. Požiadavky týkajúce sa rozpočtového rámca členských štátov sú predmetom novej smernice Rady na základe článku 126 ods. 14: cieľom smernice je najmä definovať povinnosti vnútroštátnych orgánov s cieľom dodržiavať ustanovenia článku 3 Protokolu č. 12 zmlúv o postupe pri nadmernom deficite.

Cieľom preventívnej časti PSR je zabezpečiť dodržiavanie obozretných fiškálnych politík zo strany členských štátov, aby nebolo potrebné prijímať prísnejšie formy koordinácie na zabránenie ohrozeniu udržateľnosti verejných financií s prípadnými negatívnymi následkami pre HMÚ ako celok. Na základe toho je nevyhnutné, aby členské štáty predložili programy stability a konvergenčné programy, v ktorých by boli opísané ich plány na dosiahnutie strednodobých rozpočtových cieľov, ktoré sú vymedzené ako percentuálny podiel HDP v štrukturálnom vyjadrení (t. j. úprava o vplyv cyklu a vylúčenie jednorazových a dočasných opatrení) a sú rozlíšené v jednotlivých krajinách, zameriavajúc sa na takmer vyrovnaný stav s cieľom odzrkadľovať úroveň verejného dlhu a záväzkov spojených so starnutím obyvateľstva. Od členských štátov, ktoré nedosiahli svoj strednodobý rozpočtový cieľ, sa očakáva, že k nemu budú smerovať ročným tempom 0,5 % HDP v štrukturálnom vyjadrení.

Pokrok smerom k dosiahnutiu strednodobých cieľov je však všeobecne nedostatočný, vzhľadom na čo sú verejné financie značne ohrozené hospodárskym poklesom. Okrem toho, štrukturálna rovnováha sa v praxi ukázala ako nedostatočné meradlo základného stavu rozpočtu krajiny, a to vzhľadom na problematické posudzovanie cyklického stavu

hospodárstva v reálnom čase a nedostatočným zohľadnením neočakávaných príjmov a deficitov, ktoré priamo nesúvisia s hospodárskym cyklom (najmä vývoj na trhu s bývaním a na finančnom trhu). Z toho vyplýva, že v mnohých krajinách zastierali dokonca aj zdánlivo zdravé rozpočtové pozície pred krízou silnú závislosť od neočakávaných príjmov na financovanie výdavkov, ktorých zmena prispela k závažne stúpajúcemu rozpočtovému deficitu.

Predkladaná reforma preventívnej časti zabezpečuje funkčnosť v zmysle novej zásady obozretnej tvorby fiškálnej politiky s cieľom riešiť uvedené nedostatky, pričom sa zachovávajú súčasné strednodobé ciele a požiadavka ročnej konvergencie vo výške 0,5 % HDP. Táto zásada znamená, že ročný rast výdavkov by nemal prevýšiť obozretnú strednodobú mieru rastu HDP – a bude zreteľne pod touto mierou, ak sa strednodobý rozpočtový cieľ nedosiahne –, pokiaľ nebude strednodobý rozpočtový cieľ podstatne viac ako splnený alebo sa nadmerný rast výdavkov prevyšujúci obozretnú strednodobú mieru nevyrovná diskrečnými opatreniami na strane príjmov. Základným cieľom je zabezpečiť, aby sa náhodné príjmy neminuli, ale použili na zníženie dlhu. Nová zásada poskytne referenčnú hodnotu, na základe ktorej sa preskúmajú fiškálne plány krajín v programe stability a konvergenčnom programe. Okrem toho následkom nedodržania schválenej miery rastu výdavkov spolu so stanovenými opatreniami v oblasti príjmov bude, že Komisia upozorní dotknutý členský štát, a pokiaľ bude situácia pretrvávajúca a/alebo bude veľmi vážna, Rada odporučí prijať nápravné opatrenie vydané v zmysle článku 121 zmluvy. Uvedené odporúčanie, vydané v kontexte preventívnej časti, bude podporené – iba prvýkrát a iba pre krajiny eurozóny – donucovacím mechanizmom v zmysle článku 136 zmluvy vo forme úročeného vkladu vo výške 0,2 % HDP. Na uloženie úročeného vkladu sa zaviedol tzv. mechanizmus opačného hlasovania: v deň vydania odporúčania nadobudne vklad na návrh Komisie splatnosť, pokiaľ Rada do desiatich dní nerozhodne kvalifikovanou väčšinou inak. Rada môže znížiť výšku vkladu iba jednoglasne alebo na základe návrhu Komisie a odôvodnenej požiadavky dotknutého členského štátu. Vklad sa vráti s pribudnutým úrokom, keď bude Rada presvedčená, že už nepretrvávajúca situácia, ktorá zapríčinila jeho uloženie.

Cieľom nápravnej časti Paktu o stabilite a raste je zabrániť hrubým chybám v rozpočtových politikách, ktoré by mohli ohroziť udržateľnosť verejných financií a prípadne i HMÚ. To pre členské štáty znamená povinnosť zabrániť nadmernému deficitu verejných financií, ktorý je určený na základe numerického limitu pre deficit (3 % HDP) a dlh (60 % HDP alebo dostatočné znížovanie k tomuto limitu). Postup pri nadmernom deficite, ktorým sa vykonáva zákaz nadmerného deficitu, ustanovuje postupnosť krokov, ktoré pre krajiny eurozóny obsahujú prípadné uloženie finančných sankcií.

Postup pri nadmernom deficite sa pravidelne uplatňuje v súlade s príslušnými ustanoveniami, dokonca aj za mimoriadnych okolností finančnej krízy, a tak prispieva ku upevňovaniu očakávaní jej riadneho vyriešenia. Ukázalo sa však mnoho nedostatkov. Kým kritériá týkajúce sa deficitu a dlhu sú v zásade na rovnakej úrovni a permanentne vysoké úrovne dlhu predstavujú nepochybne vážnejšiu hrozbu pre udržateľnosť verejných financií ako príležitostne vysoký deficit, v skutočnosti je limit 3 % HDP takmer výhradným stredobodom postupu pri nadmernom deficite, pričom dlh zohráva zatiaľ vedľajšiu úlohu. Je to spôsobené menej priamym charakterom limitu dlhu v porovnaní s deficitom vrátane nejasnosti predstavy dostatočného tempa znížovania a väčšieho vplyvu pomeru premenných veličín dlhu mimo kontroly vlády, najmä inflácie. Postup pri nadmernom deficite je v zásade podporovaný silným donucovacím mechanizmom, keďže finančné sankcie môžu byť a mali by byť ukladané v prípade, keď dochádza k pretrvávajúcej neschopnosti odstrániť nadmerný deficit. Uvedené sankcie sa však v postupe uplatňujú nepochybne príliš neskoro, aby boli účinným

odstrašujúcim prostriedkom proti hrubým chybám vo fiškálnej politike, v neposlednom rade preto, lebo finančná situácia dotknutej krajiny môže byť do tej miery zhoršená, že hrozba pokuty je menej dôveryhodná práve vtedy, keď by sa mala stať skutočnou. Nakoniec, nedávna kríza zdôraznila, že ak povinnosť odstrániť nadmerný deficit prispieva ku upevneniu očakávania, že sa zachová solventnosť vlády, v harmonograme odstránenia a profile úpravy sa možno musia odzrkadľovať hľadiská celej EMÚ.

Na riešenie týchto nedostatkov sa predkladajú nasledujúce hlavné návrhy reformy nápravnej časti.

Je potrebné zabezpečiť funkčnosť kritéria dlhu postupu pri nadmernom deficite najmä prostredníctvom prijatia numerickej referenčnej hodnoty s cieľom určiť, či sa pomer dlhu dostatočne znižuje k limitu 60 % HDP. Konkrétne pomer dlhu k HDP vyšší ako 60 % sa považuje za dostatočne klesajúci, ak sa jeho výška vzhľadom na referenčnú hodnotu 60 % HDP znížila za predchádzajúce tri roky rádovo o jednu dvadsatinu za rok. Nepredpokladá sa však, že nedodržanie tejto numerickej referenčnej hodnoty nevyhnutne spôsobí, že voči dotknutej krajine sa začne postup pri nadmernom deficite, keďže bude potrebné, aby sa v tomto rozhodnutí zohľadnili všetky rozhodujúce faktory, najmä v súvislosti s posúdením vývoja dlhu, napríklad či veľmi nízky nominálny rast brzdí znižovanie dlhu, spolu s rizikovými faktormi súvisiacimi so štruktúrou dlhu, zadlženosťou súkromného sektora a predpokladanými záväzkami týkajúcimi sa starnutia obyvateľstva. V súlade s väčším dôrazom na dlh je takisto potrebné brať väčšmi do úvahy rozhodujúce faktory v prípade nedodržania kritéria deficitu, ak je dlh krajiny nižší ako 60 % HDP.

Pružnejším prístupom navrhnutým vzhľadom na posúdenie rozhodujúcich faktorov v postupe konštatovania existencie nadmerného deficitu by sa takisto mohli zvýhodniť krajiny, ktoré uskutočňujú systémovú dôchodkovú reformu prekračujúcu v súčasnosti predpokladané päťročné prechodné obdobie. Osobitné ustanovenia Paktu o stabilite a raste týkajúce sa systémových dôchodkových reforiem, pokiaľ ide o kritérium deficitu, sú takisto rozšírené na kritérium dlhu; prostredníctvom zavedenia toho istého päťročného prechodného obdobia na posúdenie čistých nákladov uvedených reforiem pri posudzovaní dodržiavania kritéria dlhu. Nakoniec je potrebné v období začatia a zrušenia postupu pri nadmernom deficite rovnakým spôsobom brať do úvahy čiastočné alebo úplné zmeny predchádzajúcich vykonaných systémových dôchodkových reforiem.

Presadzovanie je podporené zavedením nového súboru finančných sankcií pre členské štáty eurozóny, ktoré sa v postupe uplatnia omnoho skôr podľa odstupňovaného prístupu. Konkrétne na základe rozhodnutia o nadmernom deficite krajiny sa uplatní bezúročný vklad vo výške 0,2 % HDP, ktorý sa môže zmeniť na pokutu v prípade nedodržania prvého odporúčania odstrániť deficit. Táto suma sa rovná pevnej zložke sankcií, ktorá sa už stanovila v konečnej fáze postupu pri nadmernom deficite. Takisto sa spája s rozpočtom EÚ, čo by malo zjednodušiť predpokladaný posun k systému presadzovania založenému na rozpočte EÚ, ako sa navrhuje v uvedenom oznámení Komisie z 30. júna 2010. Ďalšie nedodržanie by spôsobilo zvýšenie sankcií v súlade s existujúcimi ustanoveniami PSR. Na uloženie nových sankcií sa predpokladá tzv. mechanizmus opačného hlasovania spolu s ďalšími krokmi postupu pri nadmernom deficite s cieľom obmedziť voľné uváženie pri presadzovaní. Konkrétne Komisia v každej fáze postupu pri nadmernom deficite navrhne príslušné sankcie a tento návrh sa bude považovať za prijatý, pokiaľ Rada do desiatich dní nerozhodne kvalifikovanou väčšinou inak. Výšku bezúročného vkladu alebo pokuty môže znížiť alebo zrušiť iba Rada jednohlasne alebo na osobitný návrh Komisie pre mimoriadnu hospodársku situáciu alebo po odôvodnenej žiadosti dotknutého členského štátu.

Okrem toho kritériá posúdenia dodržiavania odporúčaní v každej fáze vrátane možnosti predĺženia lehoty na odstránenie nadmerného deficitu sú ujasnené prostredníctvom výslovného dôrazu na fiškálne premenné veličiny, o ktorých sa môže predpokladať, že sú pod priamou kontrolou vlády, najmä výdavky, analogicky s prístupom navrhnutým pre preventívnu časť. Mimo uvedených okolností špecifických pre jednotlivé krajiny existuje možnosť predĺžiť konečnú lehotu takisto v prípade všeobecnej hospodárskej krízy.

Nie je možné očakávať, že účinné presadzovanie rámca na koordináciu rozpočtu HMÚ bude odvodené iba z ustanovení stanovených na úrovni EÚ. Osobitný decentralizovaný charakter tvorby fiškálnej politiky v EÚ a všeobecná nevyhnutnosť vnútroštátneho vlastníctva predpisov EÚ zapríčiňujú, že je nevyhnutné, aby sa vo vnútroštátnych rozpočtových rámcoch odzrkadľovali ciele rámca na koordináciu rozpočtu HMÚ. Vnútroštátny rozpočtový rámec je súbor prvkov, ktoré tvoria základ vnútroštátneho riadenia verejných financií, t.j. ide o inštitucionálne politické usporiadanie charakteristické pre jednotlivé krajiny, ktoré formuje tvorbu fiškálnej politiky na vnútroštátnej úrovni. Patria sem systémy verejného účtovníctva, štatistika, prognostické postupy, numerické fiškálne pravidlá, rozpočtové postupy riadiace všetky fázy rozpočtového procesu, a najmä strednodobé rozpočtové rámce a fiškálne vzťahy medzi pododvetviami štátnej správy. Keďže je nevyhnutné brať do úvahy osobitné potreby a priority členských štátov, ukazuje sa niekoľko charakteristík, ktoré sa považujú za nevyhnutné, pokiaľ ide o zabezpečenie minimálnej kvality a zlučiteľnosti s rozpočtovým rámcom HMÚ. Tieto sú predmetom smernice o vnútroštátnych rozpočtových rámcoch, ktorá sa predkladá na doplnenie reformy Paktu o stabilitu a raste. Podľa uvedených charakteristík je po prvé nevyhnutné, aby najdôležitejšie prvky vnútroštátnych rozpočtových rámcov, konkrétne účtovné a štatistické otázky a prognostické postupy, fungovali v súlade s minimálnymi európskymi normami na podporu transparentnosti a monitorovanie vývoja vo fiškálnej oblasti. Takisto je nevyhnutné, aby domáce rozpočtové rámce prijali viacročný fiškálny plánovací výhľad s cieľom zabezpečiť dosiahnutie strednodobých cieľov stanovených na úrovni EÚ. Okrem toho je nevyhnutné, aby členské štáty zaviedli numerické fiškálne pravidlá prispievajúce k dodržiavaniu limitov deficitu a dlhu. Je nevyhnutné, aby členské štáty zabezpečili uplatňovanie uvedených charakteristík na všetky všeobecné pododvetvia štátnej správy. Je nevyhnutné, aby vnútroštátne orgány takisto zaručili transparentnosť rozpočtového postupu prostredníctvom poskytnutia podrobných informácií o existujúcich mimorozpočtových prostriedkoch, daňových výdavkoch a podmienených záväzkoch.

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o účinnom presadzovaní rozpočtového dohľadu v eurozóne

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 136 spolu s článkom 121 ods. 6,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po odovzdaní návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹,

v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Členské štáty, ktorých menou je euro, majú osobitný záujem a zodpovednosť uskutočňovať hospodárske politiky, ktoré podporujú riadne fungovanie hospodárskej a menovej únie, a zabrániť politikám, ktoré ju ohrozujú.
- (2) Zmluva umožňuje prijatie osobitných opatrení v eurozóne, ktoré presahujú ustanovenia uplatniteľné na všetky členské štáty, s cieľom zabezpečiť riadne fungovanie hospodárskej a menovej únie.
- (3) Na účinnejšie presadzovanie rozpočtového dohľadu v eurozóne sú nevyhnutné ďalšie sankcie. Uvedené sankcie by mali zlepšiť dôveryhodnosť rámca rozpočtového dohľadu Únie.
- (4) Pravidlá, ktoré stanovuje toto nariadenie, by mali zabezpečiť spravodlivý, včasný, odstupňovaný a účinný mechanizmus na dodržiavanie preventívnych a nápravných častí Paktu o stabilite a raste, najmä nariadenia (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii² a nariadenia Rady (ES) č. 1467/97 zo 7. júla 1997 o urýchlňovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku³.
- (5) Sankcie pre členské štáty, ktorých menou je euro, by mali v preventívnej časti Paktu o stabilite a raste poskytovať stimuly pre obozretnú tvorbu fiškálnej politiky. Uvedenou tvorbou politiky

¹ Ú. v. EÚ C, s. .

² Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

³ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 6.

sa má zabezpečiť, aby miera rastu vládnych výdavkov bežne neprevyšovala obozretnú mieru strednodobého rastu hrubého domáceho produktu (HDP), pokiaľ uvedené prevýšenie nie je vyrovnané zvýšením vo vládnych príjmoch alebo zníženie diskrečných príjmov nie je vyrovnané znížením výdavkov.

- (6) Obozretnou tvorbou fiškálnej politiky by sa mal účinne dosiahnuť a zachovať strednodobý rozpočtový cieľ. Dodržanie strednodobého cieľa pre stavy rozpočtov by malo umožniť členským štátom zachovať bezpečnú rezervu deficitu verejných financií vzhľadom na referenčnú hodnotu 3 % HDP, zabezpečiť rýchle napredovanie k udržateľnosti a zároveň zachovať priestor na rozpočtové manévry, najmä so zreteľom na nevyhnutnosť verejných investícií.
- (7) V preventívnej časti Paktu o stabilite a raste by mal stimul pre obozretnú tvorbu fiškálnej politiky pozostávať zo záväzku uložiť úročený vklad, dočasne nariadený členskému štátu, ktorého menou je euro a ktorý v oblasti rozpočtovej konsolidácie nenapreduje uspokojivo. Malo by sa tak stať v prípade, keď členský štát po prvom upozornení zo strany Komisie napriek tomu, že neporušuje zákaz nadmerného deficitu, naďalej koná neobzretné a prípadne poškodzuje plynulé fungovanie hospodárskej a menovej únie, a Rada preto vydá odporúčanie v súlade s článkom 121 ods. 4 zmluvy.
- (8) Uložený úročený vklad by mal byť uvoľnený pre dotknutý členský štát aj s pribudnutým úrokom, ak je Rada presvedčená, že situácia, na základe ktorej bolo nevyhnutné jeho uloženie, sa skončila.
- (9) V nápravnej časti Paktu o stabilite a raste by mali mať sankcie pre členské štáty, ktorých menou je euro, formu povinnosti uložiť bezúročný vklad v spojení s rozhodnutím Rady, v ktorom sa konštatuje existencia nadmerného deficitu a stanovuje povinnosť zaplatiť pokutu v prípade nedodržania odporúčania Rady týkajúceho sa odstránenia nadmerného deficitu verejných financií. Uvedené sankcie by sa mali uložiť bez ohľadu na to, či sa už dotknutému členskému štátu pred tým nariadil úročený vklad.
- (10) Výška úročeného vkladu, bezúročného vkladu a pokuty stanovenej v tomto nariadení by sa mala určiť tak, aby sa zabezpečilo odstupňovanie sankcií v preventívnych a nápravných opatreniach Paktu o stabilite a raste a poskytol dostatok stimulov pre členské štáty, ktorých menou je euro, aby dodržiavali fiškálny rámec Únie. Pokuta spojená s článkom 126 ods. 11 zmluvy, ako sa uvádza v článku 12 nariadenia (ES) č. 1467/97⁴, je zložená z pevnej časti, ktorej výška je 0,2 % HDP, a z premenlivej časti. Tým je zabezpečené odstupňovanie a rovnaký prístup k členským štátom, ak úročený vklad, bezúročný vklad a pokuta určené v tomto nariadení sú rovné 0,2 % HDP, čo je výška pevnej časti pokuty spojenej s článkom 126 ods. 11 zmluvy.
- (11) Rada by mala mať možnosť znížiť alebo zrušiť sankciu uloženú členskému štátu, ktorého menou je euro, na základe návrhu Komisie po odôvodnenej žiadosti dotknutého členského štátu. V nápravnej časti Paktu o stabilite a raste by Komisia takisto mala mať možnosť navrhovať zníženie výšky sankcie alebo jej zrušenie pre mimoriadnu hospodársku situáciu.

⁴ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 6.

- (12) Bezúročný vklad by sa mal po odstránení nadmerného deficitu uvoľniť, kým úroky na takomto vklade a vybrané pokuty by sa mali rozdeliť medzi členské štáty, ktorých menou je euro, nemajú nadmerný deficit a nepodliehajú ani postupu pri nadmernej nerovnováhe.
- (13) Právomoc prijímať jednotlivé rozhodnutia, ktorými sa vykonávajú mechanizmy sankcií stanovené v tomto nariadení, by sa mala preniesť na Radu. Jednotlivé rozhodnutia ako súčasť koordinácie hospodárskych politík členských štátov v rámci Rady, ako sa uvádza v článku 121 ods. 1 zmluvy, sú neoddeliteľnými následnými krokmi opatrení prijatých Radou v súlade s článkom 121 a 126 zmluvy a nariadeniami (ES) č. 1466/97 a č. 1467/97.
- (14) Keďže toto nariadenie obsahuje všeobecné pravidlá účinného presadzovania nariadení (ES) č. 1466/97 a 1467/97, malo by sa prijať v súlade s riadnym legislatívnym postupom podľa článku 121 ods. 6.
- (15) Keďže cieľ vytvoriť jednotný mechanizmus sankcií nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, Únia môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity ustanovenou článkom 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality ustanovenou v tomto článku neprekračuje toto nariadenie rámec, ktorý je nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Kapitola I

Predmet nariadenia

Článok 1

Predmet a rozsah pôsobnosti

1. Týmto nariadením sa ustanovuje systém sankcií na zlepšenie presadzovania preventívnej a nápravnej časti Paktu o stabilite a raste v eurozóne.
2. Toto nariadenie sa uplatňuje na členské štáty, ktorých menou je euro.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia:

- (1) „preventívna časť Paktu o stabilite a raste“ je systém multilaterálneho dohľadu, ako sa ustanovuje v nariadení (ES) č. 1466/97 z júla 1997;
- (2) „nápravná časť Paktu o stabilite a raste“ je postup na kontrolu nadmerného deficitu členských štátov, ako ho upravuje článok 126 zmluvy a nariadenie (ES) č. 1467/97 zo 7. júla 1997;
- (3) „mimoriadna hospodárska situácia“ je situácia, keď sa nadmerný deficit verejných financií prekračujúci referenčnú hodnotu považuje za výnimočný v zmysle druhej zarážky článku 126 ods. 2 písm. a) zmluvy a nariadenia (ES) č. 1467/97.

Kapitola II

Sankcie v preventívnej časti Paktu o stabilite a raste

Článok 3 *Úročený vklad*

1. Ak Rada adresuje členskému štátu odporúčanie v zmysle článku 121 ods. 4 zmluvy, aby prijal nevyhnutné opatrenia na prispôsobenie v prípade pretrvávajúcich alebo veľmi vážnych a podstatných odchýlok od obozretnej tvorby fiškálnej politiky, ako sa uvádza v článku 6 ods. 3 nariadenia (ES) č. 1466/97, Rada na základe návrhu Komisie nariadi uloženie úročeného vkladu. Rozhodnutie sa považuje za prijaté zo strany Rady, pokiaľ Rada nerozhodne zamietnuť návrh kvalifikovanou väčšinou do desiatich dní odo dňa prijatia návrhu Komisiou. Rada môže návrh zmeniť a doplniť v súlade s článkom 293 ods. 1 zmluvy.
2. Výška úročeného vkladu, ktorý navrhne Komisia, je 0,2 % hrubého domáceho produktu (HDP) dotknutého členského štátu v predchádzajúcom roku.
3. Vklad sa úročí sadzbou, v ktorej je zohľadnené úverové riziko Komisie a príslušné investičné obdobie.
4. Odchyľne od ustanovení odseku 2 môže Komisia navrhnúť zníženie výšky úročeného vkladu alebo jeho zrušenie, a to po odôvodnenej žiadosti dotknutého členského štátu adresovanej Komisii do desiatich dní od prijatia odporúčania Rady uvedeného v odseku 1.
5. Ak už nepretrváva situácia, ktorá bola príčinou odporúčania uvedeného v odseku 1, Rada na základe návrhu Komisie rozhodne o vrátení vkladu a pribudnutého úroku dotknutému členskému štátu. Rada môže zmeniť a doplniť návrh Komisie v súlade s článkom 293 ods. 1 zmluvy.

Kapitola III

Sankcie v nápravnej časti Paktu o stabilite a raste

Článok 4 *Bezúročný vklad*

1. Ak Rada v súlade s článkom 126 ods. 6 zmluvy rozhodne, že v členskom štáte existuje nadmerný deficit, Rada na základe návrhu Komisie nariadi uloženie bezúročného vkladu. Rozhodnutie sa považuje za prijaté Radou, pokiaľ Rada nerozhodne kvalifikovanou väčšinou zamietnuť návrh do desiatich dní od prijatia návrhu Komisiou. Rada môže návrh zmeniť a doplniť v súlade s článkom 293 ods. 1 zmluvy.
2. Výška bezúročného vkladu, ktorý navrhne Komisia, je 0,2 % HDP dotknutého členského štátu v predchádzajúcom roku.
3. Ak členský štát uložil v Komisii úročený vklad v súlade s článkom 3, tento úročený vklad sa zmení na bezúročný vklad.

Ak výška predtým uloženého úročeného vkladu a pribudnutých úrokov prekročia výšku požadovaného bezúročného vkladu, zvyšná suma sa vráti členskému štátu.

Ak výška požadovaného bezúročného vkladu prekročí výšku predtým uloženého úročeného vkladu a pribudnutých úrokov, členský štát zaplatí dlžnú sumu pri uložení bezúročného vkladu.

4. Odchyľne od odseku 2 tohto článku môže Komisia pre mimoriadnu hospodársku situáciu alebo po odôvodnenej žiadosti dotknutého členského štátu poslanej Komisii do desiatich dní od prijatia rozhodnutia Rady v súlade s článkom 126 ods. 6 zmluvy navrhnúť zníženie výšky bezúročného vkladu alebo jeho zrušenie.

Článok 5

Pokuta

1. Ak Rada v súlade s článkom 126 ods. 8 zmluvy rozhodne, že členský štát po odporúčaní Rady neprijal účinné opatrenia v stanovenej lehote, Rada na návrh Komisie rozhodne, že členský štát zaplatí pokutu. Rozhodnutie sa považuje za prijaté Radou, pokiaľ Rada nerozhodne kvalifikovanou väčšinou zamietnuť návrh do desiatich dní od jeho prijatia Komisiou. Rada môže návrh zmeniť a doplniť v súlade s článkom 293 ods. 1 zmluvy.

2. Výška pokuty, ktorú navrhne Komisia, je 0,2 % HDP dotknutého členského štátu v predchádzajúcom roku.

3. Ak členský štát uložil v Komisii bezúročný vklad v súlade s článkom 4, tento vklad sa zmení na pokutu.

Ak výška predtým uloženého bezúročného vkladu prekročí výšku požadovanej pokuty, zvyšná suma sa vráti členskému štátu.

Ak výška požadovanej pokuty prekročí výšku predtým uloženého bezúročného vkladu alebo ak predtým nebol uložený bezúročný vklad, členský štát zaplatí dlžnú sumu pri zaplatení pokuty.

4. Odchyľne od odseku 2 tohto článku môže Komisia navrhnúť zrušenie alebo zníženie výšky pokuty na základe mimoriadnej hospodárskej situácie alebo po odôvodnenej žiadosti dotknutého členského štátu adresovanej Komisii do desiatich dní od prijatia rozhodnutia Rady v súlade s článkom 126 ods. 8 zmluvy.

Článok 6

Vrátenie bezúročného vkladu

Ak Rada v súlade s článkom 126 ods. 12 zmluvy rozhodne o zrušení niektorých alebo všetkých svojich rozhodnutí, všetky bezúročné vklady, ktoré členský štát uložil v Komisii, sa vrátia dotknutému členskému štátu.

Článok 7
Rozdelenie úrokov a pokút

Úrok, ktorý Komisia získa z vkladu uloženého v súlade s článkom 4, a pokuty vybrané v súlade s článkom 5 predstavujú iné príjmy uvedené v článku 311 zmluvy a rozdelia sa, vzhľadom na pomer svojho podielu na hrubom národnom dôchodku oprávnených členských štátov, medzi členské štáty, ktorých menou je euro a nemajú nadmerný deficit, ako sa ustanovuje v článku 126 ods. 6 zmluvy, a nepodliehajú ani postupu pri nadmernej nerovnováhe v zmysle nariadenia (EÚ) č. [.../...].

Kapitola IV
VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 8
Hlasovanie v Rade

V súvislosti s opatreniami uvedenými v článkoch 3, 4 a 5 hlasujú iba členovia Rady zastupujúci členské štáty, ktorých menou je euro, a Rada rozhoduje bez prihliadnutia na hlas člena Rady zastupujúceho dotknutý členský štát.

Kvalifikovaná väčšina členov Rady uvedená v predchádzajúcom odseku je vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3 písm. a) zmluvy.

Článok 9
Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť [xx] dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné v členských štátoch v súlade so zmluvami.

V Bruseli

Za Európsky parlament
predseda

Za Radu
predseda